

Dotyczy: Pomocy państwa nr N 326/10 – Polska

Program rekompensaty dla przedsiębiorstw poszkodowanych w wyniku powodzi w Polsce w 2010 r.

Szanowny Panie Ministrze!

1. Procedura

(1) Zgodnie z notyfikacją przesłaną drogą elektroniczną dnia 21 lipca 2010 r. (SANI 4728), władze polskie notyfikowały Komisji zgodnie z art. 108 (3) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”), środki pomocowe zaplanowane dla zrekompensowania szkód powstałych na skutek silnych opadów, które miały miejsce w Polsce w maju i czerwcu 2010r., będących przyczyną powodzi i osunięć ziemi.

(2) Komisja zwróciła się o dodatkowe informacje w pismach D/8515 i D/8556, datowanych odpowiednio na 30 lipca i 3 sierpnia. Odpowiedź władz polskich została zawarta w piśmie A/11923 z 26 sierpnia 2010 r., które jednocześnie wprowadzało zmiany co do zakresu notyfikacji, włączając do niej powodzie, które miały miejsce w Polsce w sierpniu 2010 r., jak też powodzie ewentualnie mogące mieć miejsce w 2010 r.

(3) Następnie Komisja zwróciła się z prośbą o dodatkowe informacje w liście z dnia 24 września 2010 r. (D/9256). Informacje te zostały przesłane Komisji przez polskie władze w piśmie z dnia 8 października 2010 r. (A/13137).

2. Opis środka pomocy

2.1 Podstawa prawna

(4) Podstawę prawną programu pomocy stanowi Ustawa z dnia 12 sierpnia 2010 r. o wspieraniu przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi z 2010 r¹.

¹ Ustawa z dnia 12 sierpnia 2010 r. o wspieraniu przedsiębiorców dotkniętych skutkami powodzi z 2010 r.

2.2 Cele planu pomocy

(5) Pierwotnie notyfikowany Komisji program pomocy miał na celu wsparcie przedsiębiorstw, które poniosły straty w wyniku klęski powodziowej wywołanej silnymi opadami deszczu mającymi miejsce w Polsce w maju i czerwcu 2010 r., które doprowadziły do powodzi i osunięć ziemi. Ww. powódzie i osunięcia ziemi zniszczyły znaczną część obszaru Polski (np. dotknęły 14 z 16 województw). W sierpniu 2010 r. w pewnych częściach Polski również wystąpiły silne opady, które spowodowały powódzie i osunięcia ziemi². W związku z powyższym, polskie władze zmodyfikowały notyfikowany program pomocy, tak aby obejmował on szkody poniesione podczas powodzi w sierpniu, jak również szkody wynikłe w wyniku powodzi lub osunięć ziemi, które potencjalnie mogą mieć jeszcze miejsce w 2010r.

(6) Polska przekazała Komisji dane z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej potwierdzające wyjątkowo intensywne opady deszczu, które były przyczyną powodzi i osunięć ziemi w maju i czerwcu oraz sierpniu 2010 r³. Polskie władze zobowiązały się, w przypadku powodzi i osunięć potencjalnie mogących mieć miejsce w 2010 r., które kwalifikowałyby się do odszkodowań w ramach przyjętego programu pomocy, o notyfikowanie każdego tego typu wydarzenia Komisji. Każda taka notyfikacja powinna zawierać opis klęski żywiołowej, obszaru nią dotkniętego oraz liczbę spodziewanych beneficjentów ww. programu. Polski Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej weryfikuje wystąpienie, czas trwania klęski żywiołowej oraz obszar nią dotknięty. Polskie władze zobowiązały się również do dostarczenia Komisji kompletnych list miejscowości dotkniętych przez klęskę powodzi lub osunięcia ziemi (na oddzielnych listach) w 2010 r., w ciągu 12 miesięcy od daty ich wystąpienia.

2.3 Beneficjenci

² Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 lipca 2010 zmieniające rozporządzenie w sprawie gmin i miejscowości, w których stosuje się szczególne zasady odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu (Dziennik Ustaw nr 132, poz. 890), Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2010 zmieniające rozporządzenie w sprawie gmin i miejscowości, w których stosuje się szczególne zasady odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu (Dziennik ustaw nr 144, poz. 969).

³ Dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej dotyczące czasu i miejsca wystąpienia intensywnych opadów powodujących utworzenie się fali wezbraniowej.

(7) Plan jest adresowany do przedsiębiorców, którzy ponieśli szkody w wyniku powodzi i osunięć ziemi, które miały miejsce w Polsce w maju, czerwcu i sierpniu 2010 r., jak również powodzi, które mogą jeszcze wystąpić w 2010 r. Zasięg terytorialny poszkodowanych regionów (gmin i miejscowości) jest wymieniony w Projekcie Rozporządzenia (z dnia 29 września 2010 r.) zmieniającego rozporządzenie w sprawie gmin i miejscowości, w których stosuje się szczególne zasady odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu⁴. Ponadto polskie władze zobowiązały się do dostarczenia Komisji w przeciągu 12 miesięcy od dnia wystąpienia klęski żywiołowej kompletnej listy regionów (gmin i miejscowości) dotkniętych przez kataklizm.

(8) Plan, będący przedmiotem niniejszej decyzji odnosi się do przedsięwzięć we wszystkich sektorach gospodarki, z wyjątkiem przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze produkcji, przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych wymienionych w Załączniku I do Traktatu oraz części sektora leśnego, którego nie obejmują Wytyczne Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007-2013 oraz połowu ryb na wodach wewnętrznych.

(9) Zgodnie z notyfikowanym programem pomocy wszystkie przedsiębiorstwa, pod warunkiem, że zatrudniają mniej niż 50 pracowników, będą mogły skorzystać z pomocy. Powodem, dla którego powyższe ograniczenie przy udzielaniu wsparcia zostało przyjęte przez władze polskie jest fakt, że mikro i małe przedsiębiorstwa poniosły największe straty w wyniku klęski powodzi. Ponadto dla średnich i dużych przedsiębiorstw są przewidziane inne formy pomocy⁵. Na dzień 2 sierpnia, szacunkowa liczba beneficjentów ww. programu pomocy wynosiła około 1600.

2.4 Czas trwania programu pomocy

(10) Odszkodowania za szkody mogą być przyznawane po akceptacji przyjętych środków przez Komisję Europejską, do 31 grudnia 2012 r.

⁴ Projekt Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów (z dnia 29 września 2010 r.) zmieniającego rozporządzenie w sprawie gmin i miejscowości, w których stosuje się szczególne zasady odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu.

⁵ Patrz: Pomoc państwowa N 235a/2010 Program pomocy dotyczący rekompensaty za szkody w Polsce, spowodowane przez powodzie w maju i czerwcu 2010 r. (poza zakresem Załącznika I do Traktatu oraz częścią sektora leśnego, którego nie obejmują Wytyczne Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007-2013).

2.5 Budżet programu pomocy

(11) Wstępnie szacowana wartość całkowitej pomocy przyznawanej w ramach programu pomocy wynosi od 80 do 100 mln PLN (od 19.5 do 24.4 EUR)⁶. Te dane szacunkowe zostały jednak oparte o liczbę przedsiębiorstw poszkodowanych w powodziach mających miejsce w maju i czerwcu 2010 r. (ok. 1600 poszkodowanych). W związku z tym, że zastosowanie omawianego programu pomocy jest szerokie i dotyczy także powodzi z sierpnia 2010 r., jak również powodzi mogących jeszcze mieć miejsce w 2010 r., budżet ww. programu może ulec zwiększeniu. Dlatego więc bardziej szczegółowe informacje dotyczące liczby beneficjentów programu oraz rozmiarów szkód, na których pokrycie będzie przeznaczona pomoc państwowa, zostaną dostarczone Komisji w późniejszym terminie.

2.6 Forma pomocy

(12) Pomoc jest przyznawana w formie nie oprocentowanej pożyczki w wysokości do 50 tys. zł (do 12 199 EUR)⁷. W przypadku, gdy poszkodowany posiadał ubezpieczenie z tytułu następstw od klęsk żywiołowych, nie musi on zwracać otrzymanej pożyczki. Natomiast w przypadku, gdy poszkodowany nie posiadał ww. ubezpieczenia, będzie musiał zwrócić 25% otrzymanej pożyczki w przeciągu maksymalnie 3 lat od jej uzyskania (z uwzględnieniem 9-miesięcznego terminu karencji).

2.7 Zarządzanie planem

(13) Instytucjami przyznającymi ww. pomoc będą fundusze pożyczkowe wybrane przez Ministra Gospodarki Rzeczypospolitej Polskiej na drodze konkursu⁸.

⁶ Dane oparte na kursie przeliczeniowym zgodnym z dniem przesłania notyfikacji (21.07.2010): 1 EUR = PLN 4.0986.

⁷ Polskie władze wskazują, że nie chcą przyznawać ww. pomocy na zasadach pomocy *de minimis* (choćby takie rozwiązanie byłoby możliwe ze względu na niewielkie kwoty przyznawanej pomocy), gdyż nie chcą uniemożliwić przyznania tym samym beneficjentom innego rodzaju pomocy *de minimis*.

⁸ Polskie władze wskazują, że Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o zamówieniach publicznych (Dz. U. z 2010r., nr 113, poz. 759), nie znajduje zastosowania dla przyznawania środków z funduszy publicznych. W obecnej sytuacji, wybrane na drodze konkursu Fundusze Pożyczkowe otrzymają środki od Ministra Gospodarki i będą właśnie w ramach tych środków udzielały pożyczek beneficjentom.

(14) Fundusze pożyczkowe to osoby prawne będące organizacjami non-profit lub organizacjami przeznaczającymi swój zysk na cele statutowe, zajmującymi się wyłącznie udzielaniem pożyczek przedsiębiorcom.

(15) Procedura wyboru funduszy pożyczkowych będzie przebiegać w następujący sposób:

(i) Minister Gospodarki ogłosi konkurs dla funduszy pożyczkowych na udzielanie pożyczek w ramach notyfikowanego programu pomocy. Informacja o konkursie będzie rozpowszechniona i będzie zawierać informacje o: (a) w regionie, w którym pożyczki będą udzielane, (b) oczekiwanej liczbie beneficjentów ww. pomocy w danym regionie i (c) celu – kryteriach, które będą uwzględniane przy dokonywaniu wyboru funduszy pożyczkowych⁹.

(ii) Fundusze pożyczkowe muszą zaprezentować swoje oferty w ciągu 5 dni od daty ogłoszenia konkursu.

(iii) Minister Gospodarki ogłosi wyniki konkursu i podpisze umowy z wybranymi funduszami pożyczkowymi. Ww. umowy będą ściśle określały terminy i warunki otrzymania pomocy oraz zasady informowania administracji o wykorzystaniu otrzymanej pożyczki. Środki w ramach programu pomocy będą przesyłane na oddzielne konta poszczególnych funduszy pożyczkowych.

(iv) Po okresie przewidzianym przez Ministra Gospodarki, fundusze pożyczkowe będą musiały rozliczyć się z zarządzanych przez siebie środków. Każda kwota nie wypłacona przedsiębiorstwom w postaci pożyczki, odsetki od środków pozostających na kontach funduszy pożyczkowych i środki ze zwrotu pożyczek oraz odsetki wpłacane przez przedsiębiorców na konta funduszy pożyczkowych, będą musiały być zwrócone do budżetu państwa. Fundusze pożyczkowe mogą wykorzystać część środków (do 5% wartości

⁹ Kryteria wyboru funduszy pożyczkowych będą następujące: (i) proponowana data gotowości rozpoczęcia wypłacania pożyczek, (ii) organizacja wypłacania środków, (iii) kadry przewidziane dla obsługi pożyczek, (iv) koszty operacyjne przewidziane na obsługę jednej pożyczki, (v) miejsce, w którym fundusz pożyczkowy prowadzi swoją działalność.

przyznanej pożyczki), dla pokrycia własnych kosztów operacyjnych¹⁰, związanych z udzielaniem pożyczek.

(16) Opisany powyżej mechanizm udzielania pożyczek gwarantuje, że fundusze pożyczkowe nie będą beneficjentami środków z programu pomocy, będą jedynie mogły pokryć z tych środków swoje koszty operacyjne, zaś pozostałe środki będą zwracane do budżetu państwa. Zatem żadna pomoc w ramach omawianego programu pomocy nie będzie przyznawana funduszom pożyczkowym.

2.8 Koszty kwalifikowalne

(17) Środki w ramach programu pomocy będą przyznawane tylko dla pokrycia szkód materialnych powstałych w aktywach trwałych i obrotowych¹¹, które zaistniały na skutek powodzi lub osunięć ziemi mających miejsce w 2010 r.

2.9 Mechanizm udzielania pomocy

(18) Głównym celem programu pomocy jest naprawienie szkód w stratach materialnych, dlatego składając wniosek o udzielenie pomocy w ramach planu pomocowego, beneficjenci będą musieli dołączyć zaświadczenie wydane przez wójta gminy, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego dla miejsca wykonywania działalności gospodarczej, potwierdzające, że ww. przedsiębiorca poniósł szkody w wyniku powodzi.

(19) Procedura przyznawania pomocy będzie przebiegała w następujący sposób:

- (i) W ciągu 6 miesięcy od zaistnienia szkody przedsiębiorca powinien wystąpić z wnioskiem o udzielenie pożyczki do funduszu pożyczkowego, który został wybrany na drodze konkursu przez Ministra Gospodarki do udzielania pożyczek w danym regionie.

¹⁰ Koszty operacyjne obejmują zarobki pracowników funduszy pożyczkowych, zakup materiałów i artykułów biurowych oraz usług zewnętrznych związanych z obsługą pożyczek.

¹¹ Definicja aktywów trwałych i obrotowych znajduje się w Ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz. U. 2002, nr 76, poz. 694 ze zmianami. Zgodnie z zawartą we ww. ustawie definicją, do aktywów trwałych zaliczamy: nieruchomości (budynki i grunty), maszyny, ulepszenia w środkach trwałych, inwentarz żywy, środki trwałe w budowie i inwestycje. Natomiast do aktywów obrotowych zaliczamy takie aktywa, które nie są użyteczne dłużej niż 12 miesięcy.

- (ii) Szkody powinny być oszacowane przez: a) niezależnego rzeczoznawcę majątkowego, b) komisję powołaną przez fundusz pożyczkowy lub też – w przypadku, gdy przedsiębiorca posiada ubezpieczenie od następstw klęsk żywiołowych – c) firmę ubezpieczeniową, jeżeli to oszacowanie szkód zostanie przekazane funduszowi pożyczkowemu we wniosku.
- (iii) Pomoc powinna być przekazana poszkodowanemu w ciągu 14 dni od dostarczenia kompletnego wniosku o udzielenie pożyczki i wypłacona bezzwłocznie.
- (iv) W ciągu 6 miesięcy od daty podpisania umowy pożyczkowej przedsiębiorca musi wykorzystać pożyczkę i rozliczyć jej wykorzystanie funduszowi pożyczkowemu. W określonych przypadkach, okres ten może ulec wydłużeniu o 3 miesiące.
- (v) W przypadku, gdy beneficjent był ubezpieczony od następstw klęsk żywiołowych, umorzeniu podlega 100% udzielonej pożyczki. W przypadku, gdy nie posiadał on ww. ubezpieczenia, 25% udzielonej pożyczki musi zostać zwrócone w przeciągu 3 lat od jej uzyskania (z uwzględnieniem 9-miesięcznego terminu karencji).
- (vi) W przypadku niezgodnego z celem wykorzystania pożyczki, przedsiębiorca będzie zobowiązany spłacić wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem kwotę pożyczki, powiększoną o odsetki, w przeciągu 14 dni od otrzymania od funduszu pożyczkowego powiadomienia o decyzji nakazującej zwrot ww. pożyczki. Jeżeli przedsiębiorca nie zezwoli funduszowi pożyczkowemu na kontrolę wydatkowania pożyczki lub w przypadku złożenia nieprawdziwego oświadczenia, jest zobowiązany do zwrotu otrzymanej pożyczki wraz z odsetkami w ciągu 14 dni od otrzymania takiej decyzji od funduszu pożyczkowego.

(20) Zgodnie z powyższym, szkody, na których pokrycie można otrzymać pomoc, powinny być oszacowane przez niezależnych ekspertów (rzeczoznawców majątkowych lub ekspertów firm ubezpieczeniowych), zgodnie z ich wewnętrznymi regulacjami. Wszyscy ww. eksperci powinni posiadać umiejętności i doświadczenie (poparte właściwymi dokumentami), do

określania wielkości szkód i liczby poszkodowanych¹². Oszacowywane powinny być nie tylko zniszczone budynki, ale także straty poniesione w maszynach, zapasach, np. materiały, półprodukty, produkty w procesie tworzenia, dobra finalne i towary (zwłaszcza w przypadkach sklepów będących własnością rodzinną).

(21) Oszacowywanie szkód będzie dokonywane poprzez:

- (i) porównywanie wartości aktywów ze stanem sprzed i po powodzi;
- (ii) porównywanie kosztów produkcji aktywów ze stanem sprzed powodzi do wartości aktywów po powodzi;
- (iii) porównywania kosztów nabywania aktywów ze stanem sprzed powodzi do wartości aktywów po powodzi;

(22) Pomoc będzie przyznawana jedynie dla usunięcia następstw powodzi i/lub osunięć ziemi. Zatem w przypadku budynków i infrastruktury oznacza to, że środki pomocowe mogą być wykorzystane dla naprawienia szkód powstałych w wyniku powodzi i/lub osunięć ziemi. Jedynie w przypadkach, gdy naprawa uszkodzonych aktywów nie jest możliwa lub jest nieuzasadniona ekonomicznie, dozwolone jest wykorzystanie przyznanych funduszy na kupno lub odbudowę nowych aktywów.

(23) W przypadku, gdy beneficjent był ubezpieczony od następstw klęsk żywiołowych, kwota udzielonej pożyczki nie może przekraczać różnicy między wysokością poniesionych szkód a wysokością odszkodowania określoną w umowie ubezpieczenia. W przypadku, gdy przedsiębiorca nie posiada ubezpieczenia od następstw klęsk żywiołowych, kwota udzielonej pożyczki nie może przewyższać wysokości poniesionych na skutek powodzi szkód. Ponadto władze polskie zaznaczają, że ze względu na niski poziom przyznawanej pomocy (maks. 50 000 zł), jedynie w części zrekompensuje ona szkody beneficjentów. Ostatecznie, przedsiębiorcy będący beneficjentami ww. programu pomocy nie będą mogli skorzystać z innych źródeł pomocy dla pokrycia tych samych kosztów kwalifikowanych, tzn. nie wystąpi kumulacja przyznawanej w tym zakresie pomocy. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest uniemożliwienie nadmiernych rekompensat poniesionych szkód.

¹² Kompetencje ww. rzeczoznawców w stosunku do szacowania wartości budynków, maszyn i aktywów na stałe związanych z budynkami, zostały określone w Ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, Dz. U. z 2010 r., nr 102, poz. 651.

2.10 Obowiązek zwrotu pomocy

(24) Władze polskie zapewniły, że wstrzymają wypłatę wszelkiej pomocy w ramach zgłoszonego programu pomocy każdemu przedsiębiorstwu, które otrzymywało wcześniej pomoc niezgodną z prawem, które na mocy decyzji Komisji została uznana za niezgodną z prawem, do czasu spłaty przez to przedsiębiorstwo lub wpłaty na zablokowany rachunek bankowy pełnej kwoty pomocy przyznanej niezgodnie z prawem wraz z należnymi odsetkami.

2.11 Potwierdzenia i zobowiązania polskich władz

(25) Komisja odnotowuje, że władze polskie potwierdziły, że notyfikacja nie zawiera informacji poufnych.

(26) Władze polskie potwierdzają, biorąc pod uwagę pilność sprawy, że wyjątkowo wyrażają zgodę na przyjęcie decyzji Komisji w języku angielskim.

3. Ocena środka pomocy

3.1 Uznanie środka pomocy za pomoc państwa

(27) Rekompensata za poniesione szkody jest zapewniana ze środków państwa w rozumieniu art. 107(1) TFUE. Pomimo, że ww. program pomocy będzie zarządzany przez fundusze pożyczkowe, to fundusze te będą opierały się na kryteriach wyznaczonych przez władze polskie. Ponadto, środki na udzielanie pożyczek, udzielanych przez fundusze pożyczkowe, będą pochodziły ze środków Ministra Gospodarki. Tym samym, fundusze przekazywane ostatecznym beneficjentom mogą być traktowane jako pomoc państwa. Rekompensatę, od momentu przyznania jej ograniczonej liczbie przedsiębiorstw, mających obiekty na terenach gmin i miejscowości dotkniętych klęską żywiołową spowodowaną intensywnymi opadami deszczu, które miały miejsce w maju, czerwcu sierpniu 2010 r., jak też innych powodzi/osunięć ziemi mających miejsce w 2010 r., uznaje się za selektywny środek pomocy. Ponieważ środek pomocy ma

na celu zapewnienie odnośnym przedsiębiorstwom środków finansowych na pokrycie kosztów, które w normalnych warunkach musiałyby ponieść samodzielnie, przyznaje korzyść, która może zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem. Ze względu na fakt iż przedmiotowy program obejmuje sektory i przedsiębiorstwa uczestniczące w wymianie handlowej między Państwami Członkowskimi, istnieje zagrożenie, że udzielana pomoc mogłaby mieć wpływ na tę wymianę. Proponowany środek pomocowy stanowi zatem pomoc państwową w rozumieniu art. 107(1) TFUE.

3.2 Zgodność środka pomocy z prawem

(28) Notyfikując środek pomocy przed wprowadzeniem go w życie, polskie władze wywiązały się ze swoich zobowiązań wynikających z art. 108(3) TFUE. Komisja odnotowuje fakt, że program pomocy zacznie obowiązywać dopiero po jego uprzedniej akceptacji przez Komisję.

3.3 Zgodność środka pomocy z przepisami dotyczącymi pomocy państwa

(29) Komisja zbadała notyfikowany program zgodnie z art. 107(2)(b) TFUE. Ocena przywiodła Komisję do następujących wniosków:

3.3.1 Oszacowanie wystąpienia „klęski żywiołowej”

(30) W artykule 107(2)(b) TFUE stwierdza się, że pomoc państwa mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych wystąpieniem klęsk żywiołowych lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi jest zgodna z rynkiem wewnętrznym. Komisja wcześniej przyjęła, że silne opady deszczu wywołujące powodzie i osunięcia ziemi mogą być uznane za klęskę żywiołową¹³.

(31) Intensywne opady, które miały miejsce w maju, czerwcu i sierpniu 2010 r. spowodowały powodzie i osunięcia ziemi, które dotknęły infrastrukturę i działalność gospodarzą przedsiębiorstw na dużym obszarze Polski wskazanym w Rozporządzeniu z dnia 10 sierpnia

¹³ Pomoc państwa N 32/2008 Słowenia – Pomoc na rekompensatę szkód spowodowanych przez burze i powodzie w dniu 18.9.2007, Pomoc państwa N 463a/2006 Węgry – Kredyt na rekompensatę szkód spowodowanych przez powódź w 2006 r.

2010 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie gmin i miejscowości, w których stosuje się szczególne zasady odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu. Intensywność opadów i skalę spowodowanych szkód wskazaną w pkt 5 i 6 decyzji, można zakwalifikować jako klęskę żywiołową. Polskie władze dostarczą Komisji dane z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej potwierdzające wystąpienie klęski żywiołowej w okresach wspomnianych wyżej.

(32) Jeżeli chodzi o wszystkie powodzie i osunięcia ziemi, które ewentualnie mogą mieć miejsce w 2010 r., Komisja odnotowuje, że obecnie nie ma jednolitej definicji klęski żywiołowej. Jednak Komisja ze względu na wcześniejszą praktykę¹⁴, potwierdziła, że powodzie i osunięcia ziemi mogą być zaliczane jako klęski żywiołowe w rozumieniu art. 107(2)(b) TFUE. Ponadto Komisja odnotowuje, że polskie władze zobowiązały się do notyfikowania Komisji wszystkich klęsk żywiołowych, które wystąpią w przyszłości. Taka notyfikacja powinna zawierać wystarczająco precyzyjną charakterystykę klęski żywiołowej, popartą danymi z Polskiego Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz charakterystykę dotkniętego obszaru wraz z szacunkową liczbą beneficjentów ww. programu pomocy. Polski Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej weryfikuje wystąpienie i czas trwania klęski żywiołowej oraz obszar nią dotknięty. Ww. informacje umożliwią Komisji stwierdzenie, czy w danym przypadku notyfikowane zdarzenie stanowi klęskę żywiołową w rozumieniu art. 107(2)(b) TFUE oraz czy pomoc państwa może być od tej chwili przyznawana w ramach zgłoszonego programu pomocy.

(33) Komisja przypomina polskim władzom, że żadne rekompensaty nie mogą być wypłacone dopóki Komisja nie potwierdzi wystąpienia klęski żywiołowej w każdym jednostkowym zgłoszonym przypadku oraz nie zaakceptuje pomocy przyznanej dla pokrycia strat poniesionych na skutek ww. klęski.

¹⁴ Pomoc państwa N 32/2008 Słowenia – Pomoc na rekompensatę szkód spowodowanych przez burze i powodzie w dniu 18.9.2007, Pomoc państwa N 463a/2006 Węgry – Kredyt na rekompensatę szkód spowodowanych przez powódź w 2006 r., Pomoc państwowa N 235a/2010 Program pomocy dotyczący rekompensaty za szkody w Polsce, spowodowane przez powodzie w maju i czerwcu 2010 r. (poza zakresem Załącznika I do Traktatu oraz częścią sektora leśnego, którego nie obejmują Wytoczne Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym i leśnym na lata 2007-2013).

(34) Zgodnie z powyższym polskie władze zobowiązały się do przesłania Komisji w ciągu 12 miesięcy od wystąpienia klęski żywiołowej kompletnej listy regionów (gmin i miejscowości), dotkniętych klęską żywiołową.

3.3.2 Mechanizm unikania nadmiernej rekompensaty

(35) Aby pomoc była zgodna z art. 107(2)(b) TFUE musi być proporcjonalna do szkód wywołanych przez klęskę żywiołową, a rekompensata przez poszkodowanych za szkody materialne dotyczące budynków, maszyn, wyposażenia i zapasów magazynowych oraz „pozostałe szkody”, o które ubiegają się beneficjenci, musi być udowodniona bezpośrednią konsekwencją klęski żywiołowej. Przyznana pomoc nie może być nadmierną rekompensatą za szkody, powinna służyć wyłącznie zrekompensowaniu szkód spowodowanych przez klęskę żywiołową. Przypadająca na jednego beneficjenta pomoc we wszystkich formach jest ograniczona do wysokości poniesionych szkód materialnych i pomniejszona o rekompensatę otrzymaną z ubezpieczenia.

(36) Rekompensata jest przyznawana poszkodowanym beneficjentom na pokrycie kosztów spowodowanych przez szkody, które są bezpośrednią konsekwencją powodzi i osunięć ziemi, które miały lub będą miały miejsce w Polsce w 2010 r. Polskie władze zapewniły, że istnieje bezpośredni związek między poniesionymi szkodami a pomocą, zobowiązując się, pomoc ta nie może zostać wykorzystana dla celów inne niż zrekompensowanie szkód spowodowanych przez powódzie i osunięcia ziemi.

(37) Aby spełnić te wymagania, polskie władze przyjęły następujące kryteria:

- a) Pomoc jest przyznawana poszkodowanym beneficjentom na pokrycie kosztów dotyczących szkód, które są bezpośrednią konsekwencją klęski żywiołowej w postaci powodzi i osunięć ziemi.
- b) Aby ustalić szkody i ich wyraźny związek z klęską żywiołową, polskie władze wymagają od beneficjentów przedstawienia, wraz z wnioskiem o pomoc, zaświadczenia wydanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta,

właściwego dla miejsca wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej, potwierdzającego, że odnośny przedsiębiorca poniósł szkodę w wyniku powodzi. Straty materialne powinny być oszacowane przez:

- a) niezależnego rzeczoznawcę
- b) komisję powołaną przez fundusz pożyczkowy lub też – w przypadku gdy przedsiębiorca ma ubezpieczenie od następstw klęsk żywiołowych –
- c) firmę ubezpieczeniową, jeżeli to oszacowanie szkód zostanie przekazane funduszowi pożyczkowemu we wniosku. Oszacowanie szkód będzie dokonane z wykorzystaniem metodologii opisanej w pkt 20- 22 niniejszego pisma.

- c) W przypadku, gdy beneficjent był ubezpieczony od następstw klęsk żywiołowych, kwota udzielonej pożyczki nie może przekraczać różnicy między wysokością poniesionych szkód a wysokością odszkodowania określoną w umowie ubezpieczenia. W przypadku, gdy beneficjent nie posiada ubezpieczenia od następstw klęsk żywiołowych, kwota udzielonej pożyczki nie może przewyższać wysokości poniesionych na skutek powodzi szkód. Ponadto polskie władze zaznaczają, że ze względu na niski poziom przyznawanej pomocy (maks. 50 000 zł), pomoc ta jedynie w części pokryje szkody poszkodowanych przedsiębiorców. Ostatecznie, przedsiębiorcy będący beneficjentami tego planu pomocowego nie będą mogli skorzystać z innych źródeł pomocy dla pokrycia tych samych kosztów kwalifikowanych, tzn. nie wystąpi kumulacja przyznanej pomocy. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest uniemożliwienie nadmiernych rekompensat poniesionych szkód.
- d) Omawiany program pomocy ma zachęcić do ubezpieczania się od następstw klęsk żywiołowych. W przypadku gdy poszkodowany przedsiębiorca posiadał takie ubezpieczenie, nie będzie musiał zwracać pożyczki, natomiast w przypadku braku ww. ubezpieczenia, poszkodowany przedsiębiorca będzie musiał zwrócić 25% przyznanej pożyczki w przeciągu 3 lat (z uwzględnieniem 9 – miesięcznego terminu karencji).

(38) Komisja odnotowała następnie, że fundusze pożyczkowe, które będą zarządzały przyznawaniem pożyczek poszkodowanym przedsiębiorcom, będą wybrane w konkursie opartym na obiektywnym kryteriach. Ponadto procedura opisana w paragrafie (15)(iv)

gwarantuje, że fundusze pożyczkowe nie będą czerpały korzyści ani nie otrzymają żadnej państwowej pomocy w ramach omawianego programu pomocy.

(39) Na podstawie powyższych ustaleń Komisja uznaje, że program rekompensuje wyłącznie szkody poniesione w wyniku klęski żywiołowej i wprowadza odpowiedni mechanizm zapewniający unikanie nadmiernej rekompensaty.

(40) Dlatego Komisja stwierdza, że celem pomocy jest przywrócenie sytuacji dotkniętych klęską żywiołową podmiotów do stanu sprzed klęski oraz umożliwienie im wznowienia działalności, jednak nie zapewnia im dodatkowych korzyści.

(41) W związku z tym, Komisja uznaje, że notyfikowany program pomocy jest zgodny z zasadami rynku wewnętrznego określonymi w art. 107(2)(b) TFUE.

4. Decyzja

(42) Komisja zgodnie zdecydowała o nie wysuwaniu zastrzeżeń do notyfikowanego programu pomocy.

(43) Komisja przypomina polskim władzom, że wszelkie plany wprowadzenia zmian w niniejszym programie pomocy muszą być notyfikowane Komisji.

(44) Komisja odnotowała zobowiązanie polskich władz do notyfikacji Komisji każdej klęski żywiołowej, która będzie miała miejsce w przyszłości. Komisja odnotowuje również, że polskie władze zobowiązały się dostarczyć Komisji w ciągu 12 miesięcy od wystąpienia klęski żywiołowej kompletnej listy regionów (gmin i miejscowości) dotkniętych klęską żywiołową.

(45) Komisja odnotowuje także, że polskie władze potwierdziły, iż notyfikacja nie zawiera informacji poufnych.

(46) Komisja odnotowuje także, że polskie władze zgodziły się, biorąc pod uwagę pilność sprawy, na to aby wyjątkowo decyzja Komisji była przyjęta w języku angielskim.

Z wyrazami szacunku,

W imieniu Komisji

Joaquin ALMUNIA

Wiceprzewodniczący Komisji